

## ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Полонська Тамара Костянтинівна

канд. пед. наук, ст. наук. співроб. відділу навчання іноземних мов  
Інститут педагогіки Національної академії педагогічних  
наук України, Україна

У початкових класах Нової української школи (НУШ) впроваджено сучасну модель оцінювання, завданням якої є розкрити потенціал кожної дитини, підтримати її та надихнути навчатися далі [3]. Оцінювання має переважно формульовальний характер і оцінює процес навчання учнів, а не результат. Об'єктивне оцінювання потребує оновлених підходів до контролю навчальних досягнень учнів в умовах компетентнісного підходу.

Тестування вважається однією з найбільш ефективних і перспективних форм контролю навчальних досягнень учнів загальної середньої освіти. На думку багатьох вітчизняних і зарубіжних учених (І.В. Коломієць, І.Я. Лернер, С.Ю. Ніколаєва, О.П. Петрашук, І.А. Рапопорт, С.К. Фоломкіна, J.C. Alderson, J.D. Brown, T. Hudson, A. Hughes, H.G. Osborne, A. Palmer, E. Shohamy, H. Widdowson та ін.), тестування може забезпечити успішну реалізацію мети і всіх функцій контролю у процесі навчання іноземної мови, а також задовольнити вимоги, що висуваються до якості контролю НУШ. Останнім часом усе більше уваги приділяється використанню тестів у початковій школі.

У словнику методичних термінів і понять **тест** (від англ. *test* – випробування, дослідження) – це «завдання стандартної форми, виконання якого дозволяє встановити рівень і наявність певних умінь, навичок, здібностей, розумового розвитку та інших характеристик особистості за допомогою спеціальної шкали результатів» [1].

Перевага тестового контролю в об'єктивності результатів, економічності в часі, однакових умовах для всіх учнів, універсальності. На відміну від традиційної контрольної роботи тест завжди передбачає вимірювання. З огляду на це, оцінка, яка виставляється за підсумками тестування, характеризується більшою об'єктивністю й незалежністю від можливого суб'єктивізму вчителя, ніж оцінка за виконання традиційної контрольної роботи, яка завжди є суб'єктивною, оскільки ґрунтується на враженні педагога, не завжди вільного від його особистих симпатій або антипатій щодо учня. Тестування в навчанні іноземної мови проводиться для визначення рівня навчальних досягнень учнів в оволодінні певним видом іншомовної мовленнєвої діяльності; труднощів в оволодінні тим чи іншим видом діяльності та можливих способів їх усунення.

Сутність тестового контролю полягає у визначенні завдань, на які пропонуються альтернативні відповіді. **Тестовим завданням** (item) є мінімальна одиниця тесту, яка передбачає певну вербальну чи невербальну реакцію (answer, response) тестованого [2]. Тобто, очікувана відповідь може

бути вербальною або невербальною (з використанням літер, цифр, знаків «+» і «-» тощо). Вирізняють два основних типи очікуваної відповіді: вибіркуву і конструйовану. *Вибіркова відповідь* передбачає вибір правильної відповіді з кількох запропонованих варіантів-альтернатив. *Конструйована відповідь* може формулюватися на рівні окремого слова/речення/висловлювання і тексту.

Типовими прикладами **тестових завдань із вибірковою відповіддю** є:

- тестові завдання **альтернативного** вибору (true-false choice) – вибір із двох варіантів: *Заповніть пропуск одним із двох запропонованих слів;*
- тестові завдання **перехресного** вибору (matching) – вибір пар із двох блоків «стимул-реакція»: *З'єднайте початок і кінець словосполучення / речення;*
- тестові завдання **множинного** вибору (multiple choice) – вибір з кількох варіантів: *Прослухайте оголошення і визначте номер автобуса, на якому ви можете доїхати від залізничної станції до палацу «Україна».*

До типових прикладів **тестових завдань з конструйованою відповіддю** можна віднести:

- тестові завдання з вільно конструйованою **умовно однозначною** відповіддю: *Заповніть анкету для сайту, який допоможе вам знайти друзів для листування* (вписати: країну, місто/село проживання, прізвище, ім'я, дату народження, електронну адресу, хобі тощо);
- тестові завдання з вільно конструйованою **очікуваною** відповіддю: *Ви одержали листа від друга з Канади, у якому він повідомляє про своє бажання приїхати в Україну влітку. Він запитує, чи зможете ви його зустріти, де він буде проживати, що ви хочете йому показати, з ким ви його познайомите тощо.*

Тестовий контроль у початковій школі спрямовано на перевірку рівня сформованості базових навичок і вмій читання, аудіювання, письма й говоріння, засобом визначення яких є тестові завдання, наприклад: *на заповнення пропусків/завершення речень, на зіставлення, на трансформацію, з відповіддю на запитання, на знаходження помилки, на послідовне розташування тощо.*

Найпоширенішими видами тестових завдань, які використовуються на уроках іноземної мови в початковій школі, є завдання закритої та відкритої форм. Тестові завдання *закритої форми* спрямовані на вибір учнем однієї правильної відповіді з кількох запропонованих варіантів (установлення відповідності, послідовності, вилучення зайвого). Тестові завдання *відкритої форми* передбачають створення учнем письмової відповіді самостійно (заповнення пропусків, доповнення речень, завдань, опис тощо).

Приклади типових завдань:

**1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді.** До кожного із завдань пропонується три/чотири варіанти відповіді, з яких лише один є правильним. Завдання вважається виконаним, якщо учасник обрав правильний варіант відповіді та позначив його у бланку відповідей.

**2. Завдання на встановлення відповідності.** У завданнях пропонується дібрати малюнки до слів/речень/тексту або заголовки до текстів/частин текстів

із кількох поданих варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо учень установив правильну відповідність і позначив правильний варіант відповіді у бланку відповідей.

**3. Завдання на визначення правильності або неправильності твердження.** У завданнях пропонується визначити правильність (Т – true) чи неправильність (F – false) твердження щодо змісту прослуханого або прочитаного. Завдання вважається виконаним, якщо учень обрав правильний варіант відповіді та позначив його у бланку відповідей.

**4. Завдання на заповнення пропусків.** У завданнях пропонується доповнити слова літерами або речення/абзаци в тексті реченнями/частинами речень/словосполученнями/словами із поданих варіантів або вписати правильну граматичну форму лексичної одиниці, поданої в дужках. Завдання вважається виконаним, якщо учень обрав і позначив правильний варіант відповіді чи вписав правильну граматичну форму в бланку відповідей.

**5. Завдання з розгорнутою відповіддю.** Таке завдання передбачає створення власного висловлювання в письмовій формі відповідно до запропонованої комунікативної ситуації (*I think..., I don't think..., As for me..., For example...Etc.*).

Таким чином, тестування як система завдань специфічної форми і відповідного змісту є науково обґрунтованим засобом контролю, оцінювання та визначення рівня розвитку вмінь і сформованості навичок у процесі навчання іноземних мов. Метод тестування дає змогу об'єктивно, систематично та індивідуально підходити до контролю результатів навчання і рівня оволодіння іноземною мовою кожним учнем, ефективно вимірювати рівень його навченості та на цій підставі цілеспрямовано й адекватно керувати навчальним процесом. Проте тестовий контроль не повинен повністю замінювати традиційні форми контролю, а органічно доповнювати їх, оскільки тестування також має певні недоліки, зокрема: відсутність творчих завдань; стандартизацію знань; елемент випадковості в розв'язанні тестів; фрагментарність знань тощо.

#### Список використаних джерел:

1. Азимов, Э. Г. & Щукин, А. Н. (2009). *Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам)*. Москва: ИКАР.
2. Коккота, В. А. (1989). *Лингводидактическое тестирование: научно-теоретическое пособие*. Москва: Высшая школа.
3. Бібік Н.М. (ред.) (2017). *Нова українська школа: порадник для вчителя*. Київ: Вид. дім «Плеяди».